

Juwelen van de natuur

Nieuwe passie Marcel Jaasma: paddenstoelenfotografie

Foto: Pim van der Maden

DOOR: THEA VAN SETTEN

Hij is al 26 jaar goudsmid in Emmeloord en begon twee jaar geleden zijn sieraden zelf te fotograferen met behulp van macrofotografie. Vandaar was het voor Marcel Jaasma een kleine stap naar natuurfotografie. Hij ging paddenstoelen fotograferen met een macrolens en gebruikte het als inspiratiebron bij het goudsmiden. De eerste Franjehoedring is geboren en als het aan Marcel ligt zullen er nog vele paddenstoelensieraden volgen.

Een nieuwe lijn in zijn werk, zo zou je het kunnen noemen. In zijn atelier in het hartje van de Noordoostpolder vind je naast de werkbank en de tentoongestelde sieraden ook levensgrote afbeeldingen van extravagante paddenstoelen zoals de Zadelzwam, de Vroege Franjehoed en de Mestinktzwam. Niet zomaar uit de losse pols geschoten foto's, maar contrast- en kleurrijke composities waar vele uren en soms wel dagen werk in zit.

Versterkend

"Het is mijn passie om de ideale compositie te vinden", vertelt Marcel. "Ik zoek gave modellen, solitair of in een groepje. Maar nog belangrijker is de natuur eromheen. Die is onvoorspelbaar en moet versterkend werken voor de paddenstoel. Het vormt een meerwaarde om het onderwerp beter te

laten uitkomen." Waarom paddenstoelen? "Dat vind ik zulke mooie objecten. Daar kan ik wel uren naar kijken. De structuren van een paddenstoel zijn zo bijzonder, zowel de hoed aan de bovenkant als de lamellen aan de onderkant. Het zijn de juwelen van de natuur!"

Polderpromotie

"Ik ben altijd een natuurliefhebber geweest", licht hij toe. "Dat heb ik van huis uit meegekregen. Vroeger kon ik uren achtereen door de natuur struinen. In mijn werk als goudsmid gebruik ik de natuur ook graag als inspiratiebron. Het lijnenspel, de vormen, de kleuren en de contrasten zie je vaak terug in mijn creaties. En je hoeft vaak niet ver van huis om mooie dingen te ontdekken. Ook hier in de Noordoostpolder heb je prachtige natuur. Je moet alleen wel

Ook de Porseleinzwam is qua vorm een dankbaar object voor inspiratie. Zie de hanger rechts.

De lamellenstructuur van de Vroege Franjehoed (boven) was voor Marcel de inspiratiebron voor deze ringen

oog hebben voor al dat moois. Dat probeer ik de mensen nu ook te laten zien met mijn foto's. Het is ook een soort bewustwordingsproces."

Tijdsintensief

Dat het fotograferen niet zo eenvoudig is als het lijkt, blijkt wel uit het verhaal achter de foto van de mestinktzwam. "Die groeien in het voorjaar op mest van koeien. Ze zijn maar 2,5 cm hoog en heel kwetsbaar. Na lang struinen had ik de ideale gevonden. Ik was net bezig om mijn lampen

neer te zetten - dat duurt wel een uurtje - toen opeens de zon doorbrak. Daar kan de mestinktzwam slecht tegen, de hoedjes gingen oprullen... Weg fotomoment. Dan ben je dus te laat en moet je op zoek naar een nieuw model. Voordat je dan weer de goede compositie hebt gevonden, kan weken duren. Maar dat is ook wel weer de sport."

Contrast creëren

Wat komt er precies kijken bij goede macrofotografie? Marcel wil best een tipje van de sluier oplichten. "Het gaat

vooral om het proces van focus stacking: het gebruik van verschillende scherptedieptes. In de macrofotografie heb je maar een klein gedeelte van de foto dat scherp is. Je maakt daarom veel beelden achter elkaar. Dat gaat automatisch met focus bracketing, waarbij de scherptediepte iedere keer wordt vermeld. Vervolgens gebruik je een softwareprogramma dat de foto's matcht en de scherptedelen van de foto's eruit haalt en combineert. Op die manier creëer je meer contrast. Soms leg je wel zestig foto's over elkaar om de ideale compositie te krijgen. Toch moet het wel natuur-

“ Paddenstoelen zijn voor mij de ultieme inspiratiebron ”

lijk blijven. Kleine imperfecties op de paddenstoel of bijvoorbeeld een vliegje laat ik gewoon zitten. Het fotograferen zelf duurt meestal zo'n vier tot vijf uur. Maar de nabewerking kan wel drie dagen duren. Nu moet ik wel toegeven dat ik een pietje precies ben. Het moet perfect zijn. Ook het printen. Dat doe ik niet zelf, ik heb iemand gevonden die dat perfect voor me uitvoert. Het is uiteindelijk een product, waar ik zelf achter moet kunnen staan, net als bij mijn sieraden.”

Het geheim van de smid

“Ik zie in de paddenstoelen niet alleen prachtige objecten om te fotograferen. Ze inspireren me ook bij het maken van sieraden. Met de structuur van de sporen van de Vroege franjehoed als voorbeeld heb ik deze ringen gemaakt.” Hij laat twee ringen zien. Een roségouden ring met een golvende lamellenstructuur en cognackleurige diamanten en een witgouden evenknie met witte diamanten. “Het mooiste is om de ringen met elkaar te combineren”, aldus de trotse maker. “Dan creëer je het ultieme contrast tussen licht en donker en de tegenovergestelde golfbewegingen. De enkele ringen komen mooi uit, maar in combinatie versterken ze elkaar. Net als de paddenstoelen en hun natuurlijke achtergrond.”

Overlap

Er zit volgens Marcel wel meer overlap tussen de paddenstoelenfotografie en het goudsmiden. “Je hebt je materiaal goud, zilver of een paddenstoel. Je zoekt er een model bij. In de natuur moet je dan werken met wat je hebt. Je maakt er een compositie van. Dat is je eigen creativiteit. Vervolgens ga je kijken of het mooi is geworden en of je het nog

moet bijschaven. Dan ga je schuren en polijsten tot je het gewenste resultaat hebt.” Hij verkoopt de foto's via zijn website. Het liefst in combinatie met de ringen. “Op die manier kun je het verhaal vertellen dat bij het sieraad hoort. Het geeft er als het ware een extra dimensie aan.”

Het kostte Marcel veel tijd om de kwetsbare Mestinktzwam goed in beeld te brengen

Uitbreiding

In het najaar wil Marcel in Emmeloord een expositie organiseren van de foto's en de bijbehorende sieraden. En hij wil de nieuwe lijn paddenstoelensieraden in de toekomst uitbreiden. “Ik heb al een paddenstoel op het oog die zich uitstekend leent als ontwerp voor een ring of een hanger:

Hanger gebaseerd op de Porseleinzwam

de porseleinzwam. De doorzichtige hoed met de sporen en de druppels die er onderaan hangen is een bron van inspiratie. Het is een prachtig exemplaar; daar zie ik zo een sieraad in. Ik heb er nu al zin in om het met Cad Cam uit te gaan werken tot een nieuw model ring of misschien wel een hanger.”

WWW.MARCELJAASMA.NL